

PATVIRTINTA
Viešojo saugumo tarnybos prie
Vidaus reikalų ministerijos vado
2023 m. sausio d.
įsakymu Nr.

VIEŠOJO SAUGUMO TARNYBA PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

**KORUPCIJOS, TARNYBINIŲ NUSIŽENGIMŲ PREVENCIJOS IR KONTROLĖS,
VYKDOMOS VIEŠOJO SAUGUMO TARNYBOJE PRIE VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJOS,
2022 METŲ APŽVALGA-ATASKAITA**

Parengė
Viešojo saugumo tarnybos prie
Vidaus reikalų ministerijos
Vidaus tyrimų ir korupcijos prevencijos skyriaus
vyriausiasis tyrėjas Jonas Taraikavičius
2023 m. sausis

APIBENDRINIMAS

Ataskaitiniu laikotarpiu vykdyta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų kovos su korupcija 2022–2024 metų programa ir šios programos įgyvendinimo priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. 1V-356, priemonės.

2022 m. Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Tarnyba) Mokymo ir kovinio rengimo centras (toliau – MKRC) organizavo dalyvavimą korupcijos prevencijos mokymuose.

Patikrinta 100 proc. Tarnybos darbuotojų, privalančių deklaruoti privačius interesus, privačių interesų deklaracijų.

Patikrinta 100 proc. Tarnybos padalinių pareigūnų ir darbuotojų, kuriems suteikta teisė atlikti Vidaus reikalų informacinės sistemos centrinio duomenų banko (toliau – VRIS CDB) vartotojo funkcijas, vykdytų duomenų peržiūrų. Pažeidimų nenustatyta.

2021 m. pabaigoje kitą darbą dirbo 36, o 2022 m. pabaigoje – 27 Tarnybos valstybės tarnautojai.

Tarnyboje dėl tarnybinių nusižengimų 2022 m. buvo atlikti 23 tarnybiniai patikrinimai. Neigiamais motyvais iš vidaus tarnybos atleisti 6 Tarnybos pareigūnai.

Tarnyboje gauti 7 suimtųjų, nuteistųjų skundai / raštai dėl galimai netinkamų konvojavimo sąlygų ir netinkamų pareigūnų veiksmų konvojuojant suimtuosius, nuteistuosius. Visi skundai, raštai išnagrinėti, visiems pareiškėjams pateikti atsakymai. Tarnybos pareigūnų neteisėtų veiksmų nenustatyta.

Tarnybos vado 2019 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. 47V-935 patvirtintas Informacijos apie pažeidimus Viešojo saugumo tarnyboje prie Vidaus reikalų ministerijos teikimo ir tvarkymo aprašas. Per 2022 metų ataskaitinį laikotarpį negautas nė vienas pranešimas apie galimai padarytą pažeidimą.

Vykdydamas drausmės pažeidimų prevenciją, Tarnybos Vidaus tyrimų ir korupcijos prevencijos skyrius (toliau – VTKPS) 2022 metais atliko 8 Tarnybos saugomų svarbių valstybės objektų apsaugos ir 2 užsieniečių, neteisėtai kirtusių valstybės sieną, apgyvendinimo vietų apsaugos vykdymo patikrinimus. 2021 m. buvo atlikti 8 Tarnybos saugomų svarbių valstybės objektų apsaugos vykdymo patikrinimai. Atliekant objektų patikrinimus, buvo nustatyta smulkių trūkumų, dėl kurių šalinimo buvo pateikti siūlymai.

APŽVALGA-ATASKAITA

Apžvalgos-ataskaitos laikotarpis – 2022 m.

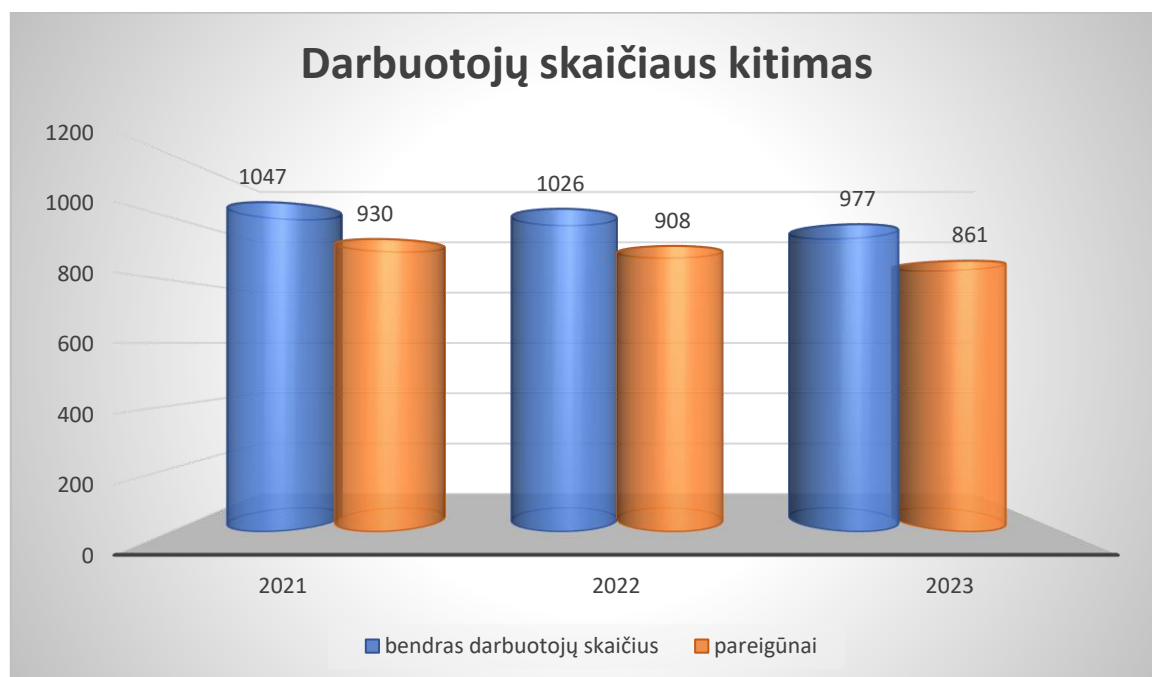
Apžvalgos-ataskaitos tikslas – informuoti Tarnybos vadovybę, Vidaus reikalų ministeriją (toliau – VRM) ir kitus suinteresuotus asmenis apie korupcijos apraiškas Tarnyboje, Tarnybos darbuotojų įvykdytas neteisėtas veikas, padarytus tarnybinius nusižengimus, pateikti kitą aktualią informaciją.

Pagrindiniai apžvalgos-ataskaitos šaltiniai:

- Tarnybos Štabo Žmogiškųjų išteklių valdymo skyriaus (toliau – ŽIVS) pateikta informacija;
- VRM ir jai pavaldžių įstaigų 2022–2024 m. kovos su korupcija programa ir šios programos įgyvendinimo priemonių plano ataskaitos, pateiktos VRM;
- Informatikos ir ryšių departamento prie VRM (toliau – IRD) tvarkomas VRIS CDB;
- Tarnybos padalinių ataskaitos;
- Vidaus reikalų pareigūnų registras;
- tarnybinių patikrinimų medžiaga;
- kita aktuali informacija.

Tarnybos personalas

2023 m. sausio 1 d. Tarnyboje dirbo 977 asmenys, iš jų 861 pareigūnas. 2022 m. sausio 1 d. Tarnyboje dirbo 1 026 asmenys, iš jų 908 pareigūnai. 2021 m. sausio 1 d. Tarnyboje dirbo 1 047 asmenys, iš jų 930 pareigūnų. 2023 m. sausio 1 d. Tarnyboje dirbo 47 pareigūnais mažiau nei 2022 m. ir 69 pareigūnais mažiau nei 2021 m.

Per ataskaitinį laikotarpį į vidaus tarnybą įdarbinta 13 asmenų: 4 darbuotojai, 5 nestatutiniai valstybės tarnautojai ir 4 pareigūnai. 31 pareigūnas perkeltas iš kitų įstaigų ir 5 pareigūnai grąžinti į vidaus tarnybą.

Ataskaitiniu laikotarpiu atleistas 91 pareigūnas, iš jų 24 – paties prašymu, 23 – dėl išėjimo į pensiją, 27 – perkelti į kitas vidaus reikalų sistemos įstaigas, 1 – neigiamais motyvais, 4 – dėl sveikatos būklės.

2023 m. sausio 1 d. Tarnyboje iš viso dirbo 977 darbuotojai, iš jų: 76 darbuotojai pagal darbo sutartį, 40 karjeros valstybės tarnautojų, 861 pareigūnas, tai yra 47 pareigūnais mažiau nei 2022 m. sausio 1 d. Tarnyboje įsteigta 1 218 pareigūnų etatų, iš kurių užimta 861, todėl matomas 29 % pareigūnų trūkumas.

TARNYBOS VTKPS PAGRINDINĖS VEIKLOS KRYPTYS

Korupcijos prevencija

Pagal kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, VRM ir jai pavaldžių įstaigų 2022–2024 m. kovos su korupcija programoje numatytas korupcijos prevencijos priemonės, taip pat kitas prevencines priemones, kurios aktualios Tarnybos veiklos sričiai.

Įgyvendina VRM ir jai pavaldžių įstaigų 2022–2024 m. kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių planą.

Rengia Tarnybos teisės aktus, skirtus įgyvendinti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, VRM ir jai pavaldžių įstaigų 2022–2024 m. kovos su korupcija programos priemonių plane numatytas priemonės. Nustatyta tvarka ir terminais VRM teikia šių planų įgyvendinimo ataskaitas. Tarnybos vado 2022 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 47V-354 patvirtintas Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos teisės aktų, susijusių su korupcijos prevencija, įgyvendinimo Viešojo saugumo tarnyboje prie Vidaus reikalų ministerijos priemonių planas.

Kiekvienais metais atnaujina Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos veiklos sričių sąrašą. Per ataskaitinį laikotarpį veiklos sričių sąrašas atnaujintas vieną kartą – 2022-11-28 (Nr. 47TP-2845).

Kiekvienų metų III ketvirtį nustato korupcijos pasireiškimo tikimybę konkrečiose Tarnybos veiklos srityse. 2022 m. buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas bei vertinimas vienoje iš Tarnybos veiklos sričių – vertintas Tarnybos įslaptintos informacijos administravimas. Tarnybos 2022 m. rugsėjo 26 d. raštu Nr. 47SD-1127 VRM pateiktas 2022 m. rugsėjo 26 d. Tarnybos vado patvirtintas Tarnybos veiklos srities vertinimo aprašymas Nr. 47D-773.

Pagal kompetenciją atlieka viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę.

Kontroliuoja Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo (toliau – VPIDĮ) nuostatų įgyvendinimą Tarnyboje. Vadovaujantis Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos valstybės tarnautojų Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų laikymosi ir kontrolės vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Tarnybos vado 2016 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 47V-568, Tarnybos darbuotojams draudžiama dalyvauti visuose sprendimo rengimo, svarstymo ir priėmimo etapuose arba kitaip paveikti sprendimus, sukeliančius interesų konfliktą, taip pat nustatyta VPIDĮ nuostatų laikymosi kontrolė.

Ataskaitiniu laikotarpiu Tarnybos vado aplinkraščiais Tarnybos darbuotojams nurodytos (primintos) privačių interesų deklaracijų pildymo taisyklės ir pateiktos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) rekomendacijos dėl artimų asmenų deklaravimo bei nuo 2022 m. pasikeitusių deklaravimo taisyklių.

Tarnybos vado įsakymu patvirtintas Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas. Šis sąrašas nuolat atnaujinamas pagal aktualią Tarnybos struktūrą. 2022 m. patikrinta 100 proc. Tarnybos darbuotojų privačių interesų deklaracijų (pagal nustatytas funkcijas deklaracijas taip pat tikrina ir Tarnybos Štabo ŽIVS). Tarnyboje teiktos bendros rekomendacijos, nurodant, kokių veiksmų turi imtis Tarnybos darbuotojai, kad išvengtų viešųjų ir privačių interesų konflikto. Patikrinimo metu buvo vertinta, ar

deklaruojantys asmenys deklaracijose pateikė išsamius, korektiškus duomenis, ar Tarnybos darbuotojai, pasikeitus duomenims, laiku atnaujino privačių interesų deklaracijas.

Patikrinimo metu deklaracijas turėjo būti pateikę 925 Tarnybos darbuotojai, iš jų 10 darbuotojų nebuvo atnaujinę deklaracijų pasikeitus pagrindinei darbovietai, 4 darbuotojai nebuvo atnaujinę deklaracijų pasikeitus asmens duomenims, šeiminei padėčiai, 12 pareigūnų nebuvo laiku atnaujinę deklaracijų dėl dirbamo 2-o darbo. Tarnybos darbuotojams el. paštu pateikus pastabas, privačių interesų deklaracijos buvo operatyviai pataisytos.

Per ataskaitinį laikotarpį Tarnyboje šturkščių VPIDĮ pažeidimų nenustatyta.

Tarnybos darbuotojams nuolat teikiamos konsultacijos privačių interesų deklaracijų pildymo klausimais.

Gavus duomenis iš IRD, patikrintos Tarnybos darbuotojų, kuriems suteikta teisė atlikti VRIS CDB vartotojo funkcijas, vykdytos duomenų peržiūros. Pažeidimų nenustatyta.

Tarnybos VTKPS taip pat atlieka Tarnybos vado įsakymų ir jų projektų antikorpucinį vertinimą. 2022 m. atliktas Tarnybos vado įsakymo „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projekto antikorpucinis vertinimas (2022-04-13 pažyma Nr. 47D-341). Vertinimo metu nenustatyta teisės akto projekto trūkumų, galinčių sudaryti prielaidas korupcijai.

Viešųjų pirkimų kontrolė

Vadovaujantis Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarkos aprašo, patvirtinto Tarnybos vado 2020 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 47V-1088, nuostatomis, Tarnybos VTKPS darbuotojas vykdo prevencinę viešųjų pirkimų kontrolę. Darbuotojas susipažįsta su pirkimo planu, pirkimo paraiškėmis, atlieka viešųjų pirkimų prevencinius patikrinimus, teikia išvadas ir siūlymus Tarnybos vadui ir Tarnybos padaliniam, konsultuoja Tarnybos Biudžeto vykdymo ir pirkimų valdybos Viešųjų pirkimų skyriaus (toliau – BVPV VPS) darbuotojus viešųjų pirkimų vykdymo, informacijos viešinimo, organizavimo ir kt. kylančiais klausimais.

Vykdamat viešųjų pirkimų prevencinę priežiūrą Tarnyboje, pagal patvirtintą 2022 m. Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarkos aprašą, pirkimų iniciatorius suderintą inicijuojamo pirkimo paraišką per Dokumentų valdymo bendrąją informacinę sistemą (DBSIS) teikia pirkimų

prevencinę kontrolę atliekančiam asmeniui (VTKPS). 2022 m. buvo pateiktos 397 pirkimų paraiškos. Kilus klausimų, buvo prašoma pirkimų iniciatoriaus paaiškinti paraiškoje pateiktą informaciją, siūloma tikslinti pirkimo sąlygas ar techninę specifikaciją.

Įvertinus rizikos veiksnius, nustatytus vykdant viešųjų pirkimų procedūras, bei pirkimo dokumentų trūkumus, 2022 m. atlikti 9 prevenciniai viešųjų pirkimų patikrinimai (2022-02-21 Nr. 47TP-423; 2022-03-16 Nr. 47TP-575; 2022-04-27 Nr. 47V-954; 2022-05-26 Nr. 47V-1176; 2022-08-04 Nr. 47TP-1692; 2022-10-31 Nr. 47TP-2458; 2022-11-22 Nr. 47TP-2736; 2022-12-05 Nr. 47TP-2969; 2022-12-15 Nr. 47TP-3161). Nustatyta neesminių neatitikčių teisės aktų nuostatoms, apie kurias buvo informuoti atsakingi asmenys. Viešąjį pirkimą inicijuojantiems ir (ar) vykdantiems asmenims bei jų vadovams pateikti siūlymai, siekiant išvengti neatitikčių bei galimų pažeidimų ateityje.

Patikrintos visų viešuosius pirkimus vykdančių ir privalančių teikti darbuotojų (12 pirkimų iniciatorių, 8 pirkimų komisijos narių, 6 pirkimų organizatorių) privačių interesų deklaracijos (2022-10-28 Nr. 47TP-2448; 2022-10-04 Nr. 47TP-2147; 2022-12-06 Nr. 47TP-3007), patikrinimo metu deklaravimo pažeidimų ir galimų interesų konfliktų nenustatyta.

2022 m. gauta 15 tiekėjų pretenzijų. Po tris pretenzijas pateikta specialiosios paskirties šarvuotų transporto priemonių ir radijo stočių ir jų dalių pirkimuose, dvi – oro matuoklių su taikoma balistika pirkime. Viena iš gautų pretenzijų nenagrinėta, nes pateikta nesilaikant Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų terminų. Susumavus rezultatus – 2022 m. buvo pateiktos pretenzijos dėl 10-ies Tarnyboje vykdytų pirkimų. 4 pretenzijos buvo pagrįstos, dėl jų buvo priimti sprendimai trūkumams pašalinti (nutraukti pirkimą, pakeisti techninę specifikaciją, grįžti į pirkimo procedūras).

Dėl 2 pretenzijų grįžta į pasiūlymo vertinimo stadiją, tačiau Viešųjų pirkimų komisijos priimtas skundžiamas sprendimas nepasikeitė.

8 pretenzijos netenkintos, Viešųjų pirkimų komisija pateikė motyvuotus atsakymus į pretenzijas, procedūros buvo tęsiamos ir sudarytos pirkimo–pardavimo sutartys. Visų išvardytų pretenzijų pagrįstumas buvo analizuojamas prevencinės stebėsenos metu, atlikti prevenciniai patikrinimai dėl 2-ų pretenzijų. Pretenzijų vertinimo metu Viešųjų pirkimų komisijos priimtuose sprendimuose neatitikčių teisės aktų nuostatoms neįžvelgta.

Prevencinę kontrolę atliekantis asmuo atrankos būdu atlieka vykdomų pirkimų stebėseną Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (CVP IS) bei „Ecocost“. 2022 m. iš viso neįvyko 107 pirkimai už 2 878 983,73 Eur su PVM (pagal pirkimų planą). Vykdamas 45 viešuosius pirkimus negauta nė vieno tiekėjo pasiūlymo, šis rodiklis susijęs su sudėtinga geopolitine situacija. Per metus nustatyti 33 atvejai, kai pateikti tiekėjų pasiūlymai neatitiko pirkimo sąlygose nustatytų reikalavimų, 14 atvejų buvo

pasiūlyta per didelė nepriimtina kaina. 10 atvejų pirkimai nutraukti perkančiosios organizacijos (toliau – PO) iniciatyva dėl sąlygų pakeitimo, kai buvo netinkamai parengta techninė specifikacija. 5 kartus pirkimai buvo nutraukti dėl pasikeitusio PO pirkimo poreikio, 1 atvejis – kai tiekėjas atsisakė sudaryti pirkimo sutartį.

Kandidatūrų tikrinimas

Tarnybos Štabo ŽIVS tikrina visų pretendentų, norinčių dirbti / tarnauti Tarnyboje, kandidatūras. Pagrindinė priežastis, dėl kurios pretendentai neįdarbinti Tarnyboje, – pretendentų teistumas, neatitikimas nepriekaištingos reputacijos reikalavimams.

Tarnybos vado įsakymu patvirtintas Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigybių, į kurias asmuo gali būti paskirtas tik gavus ir įvertinus informaciją iš Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, sąrašas. Sąrašas periodiškai atnaujinamas. 2022 m. dėl 4 asmenų, pretenduojančių užimti pareigas Tarnyboje, buvo kreiptasi į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą.

Tarnyboje pretenduojantys dirbti / tarnauti asmenys tikrinami (dėl nepriekaištingos reputacijos) teisės aktų nustatyta tvarka. Tarnyboje parengtas Darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, atrankos tvarkos aprašas, patvirtintas Tarnybos vado 2017 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. 47V-549. Šis aprašas paskelbtas Tarnybos interneto svetainėje, į kurią taip pat įkeliami skelbimai apie atrankas į laisvas darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo vietas Tarnyboje. Prieš skiriant asmenis į Tarnybos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigas, Tarnybos Štabo ŽIVS atlieka jų patikrinimą VRIS CDB.

2022 m. patikrintos 34 kandidatūros į Tarnybą. Asmenų tikrinimas vykdomas pagal Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 11 straipsnį, pagal Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų fizinio pasirengimo reikalavimų ir atitikties šiems reikalavimams tikrinimo tvarkos aprašą, patvirtintą vidaus reikalų ministro 2019 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 1V-55, ir pagal Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių įstaigų vidaus tarnybos sistemos pareigūnų rengimo ir tarnybos organizavimo taisykles, patvirtintas vidaus reikalų ministro 2019 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. 1V-645.

Kitas darbas

Siekiant užkirsti kelią galimiems Tarnybos valstybės tarnautojų interesų konfliktams, patikrinta 100 proc. Tarnybos valstybės tarnautojų duomenų Valstybinio socialinio draudimo fondo Apdraustųjų registre.

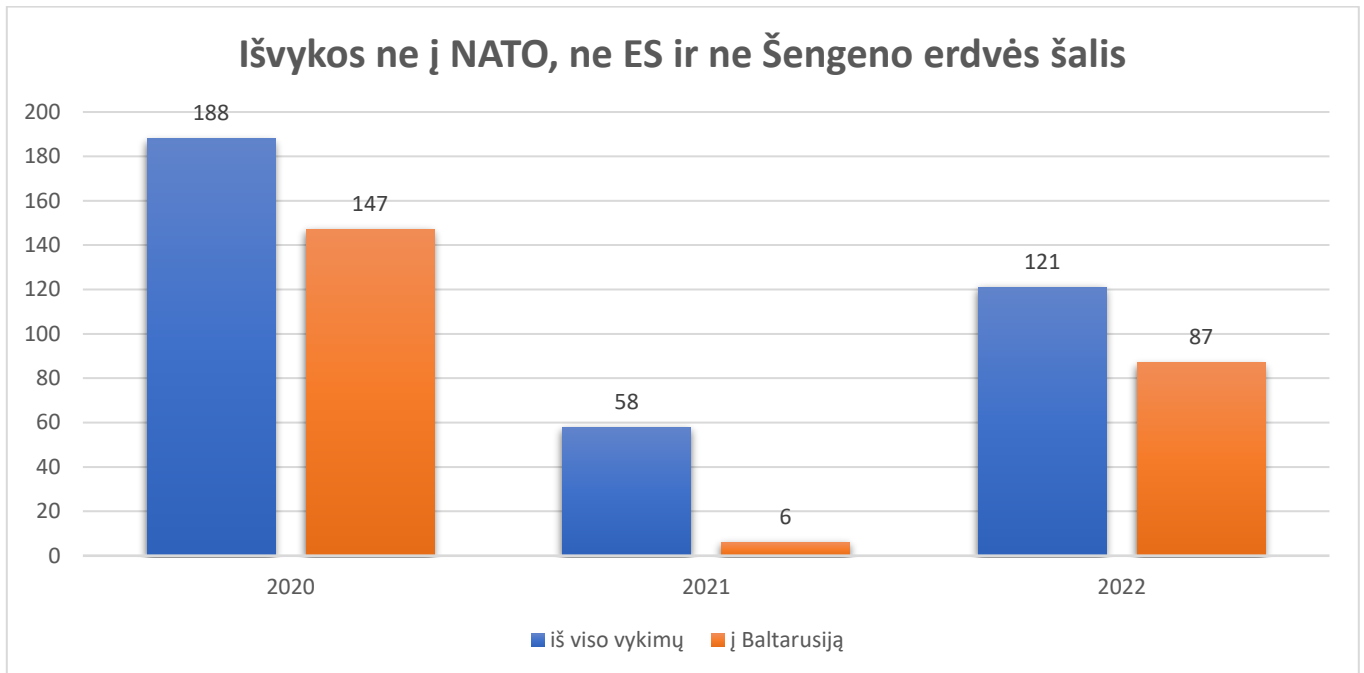
2022 m. atlikta duomenų analizė dėl Tarnybos tarnautojų dirbamo kito darbo. Nustatytas 1 pareigūnas, kuris dirbo kitą darbą negavęs Tarnybos vado leidimo. Atlikus tarnybinį patikrinimą, nustatyta, kad informacija nepasitvirtino, todėl tarnybinis patikrinimas buvo nutrauktas.

Per ataskaitinį laikotarpį 27 Tarnybos darbuotojai pateikė prašymus dėl leidimo dirbti kitą darbą. 27 atvejais leidimas išduotas.

Kitos grėsmės

Tarnybos vado 2016 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 47V-504 nustatyta vykimų į užsienio valstybes tvarka, pagal kurią Tarnybos VTKPS pareigūnai įpareigoti konsultuoti Tarnybos darbuotojus, vykstančius į užsienio valstybes (išskyrus NATO, Europos Sąjungos ir Šengeno erdvės valstybes) tiek tarnybiniais, tiek asmeniniais tikslais. Tarnybos darbuotojams, vykstantiems į užsienio valstybes tarnybiniais tikslais, toks konsultavimas yra privalomas, vykstantiems asmeniniais tikslais – rekomenduotinas. Visi darbuotojai, grįžę iš užsienio valstybių, įpareigoti užpildyti nustatytos formos klausimyną, kurį vėliau analizuoja Tarnybos VTKPS pareigūnai. Nustačius galimus Tarnybos darbuotojų verbavimo atvejus ar kitą rizikos požymių turinčią informaciją, Tarnyba apie tai informuoja Valstybės saugumo departamentą.

Į užsienio valstybes – ne į NATO, Europos Sąjungos, Šengeno erdvės valstybes, Tarnybos darbuotojai 2022 m. vyko 121 kartą (dažniausiai atostogauti į Baltarusijos Respubliką (toliau – Baltarusija)), 2021 m. – 58 kartus (dažniausiai atostogauti į Egiptą), 2020 m. – 188 kartus (dažniausiai į Baltarusiją).

Į Baltarusiją 2022 m. vykta 87 kartus, kai 2021 m. buvo vykta 6 kartus, pažymėtina, kad 2021 m. išvykų skaičius buvo sumažėjęs dėl paskelbtų COVID-19 pandemijos ribojimų. Tarnyba 2022 m., atsižvelgdama į padidėjusią politinę įtampą ir karinio eskalavimo riziką regione, taip pat į tai, kad Baltarusijoje bei Rusijos Federacijoje (toliau – Rusija) suaktyvėjusi šių šalių jėgos ir saugumo struktūrų veikla ir pastarosiose valstybėse buvo sulaikyti ir kalinami Europos Sąjungos valstybių piliečiai, bei dėl sudėtingos saugumo situacijos Ukrainoje 2 kartus teikė Tarnybos darbuotojams rekomendacijas nevykti į Baltarusiją, Rusiją ir Ukrainą.

Tarnybos Štabo Bendrajame skyriuje yra saugoma išvykų į užsienio valstybes atmintinė, kurioje Tarnybos darbuotojams pateiktos elgesio rekomendacijos jiems lankantis ne NATO, Europos Sąjungos ir Šengeno erdvės valstybėse.

2022 m. Tarnybos MKRC organizavo dalyvavimą mokymuose, susijusiuose su korupcijos prevencija:

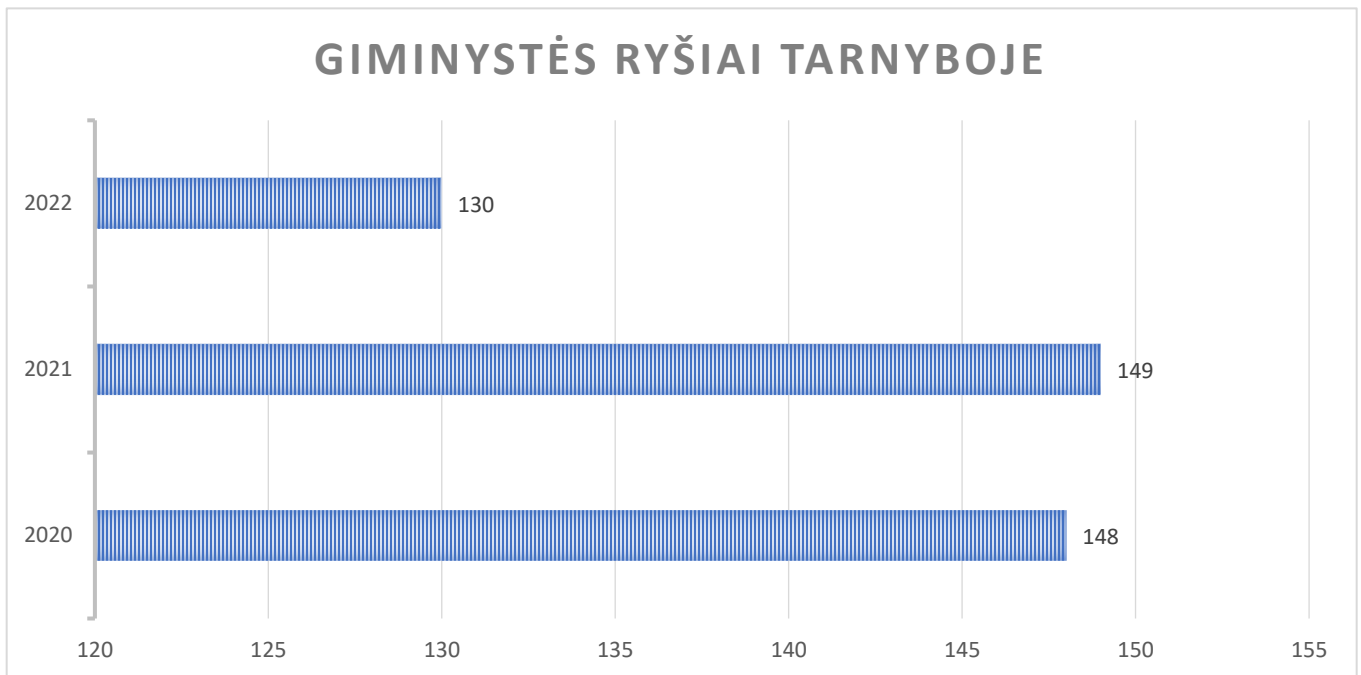
1. UAB „Žinių era“ organizuotuose mokymuose tema: „Korupcijos prevencijos naujovės ir privalomi reikalavimai viešojo sektoriaus organizacijoms. Antikorupcinės aplinkos kūrimas“. Mokymuose dalyvavo 1 VTKPS pareigūnas;

2. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos organizuotuose antikorupcinio švietimo mokymuose „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje. Interesų konfliktai“. Mokymuose dalyvavo 206 Tarnybos pareigūnai, karjeros valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

3. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos organizuotoje paskaitoje temomis: „Dovanų politika“ ir „Pranešėjų apsauga“. Dalyvavo – 747 dalyviai.

Darbuotojų giminystės ryšiai

2022 m. buvo analizuojama, kiek Tarnyboje dirbančių darbuotojų tarpusavyje yra susiję giminystės ryšiais. Nustatyta, kad Tarnyboje ir jos struktūriniuose padaliniuose 2022 m. spalio 4 d. dirbo 130 darbuotojų, kurie tarpusavyje susiję giminystės ryšiais, kai 2021 m. dirbo 149, o 2020 m. – 148 darbuotojai, kurie tarpusavyje susiję giminystės ryšiais.

2022 m. darbuotojai, kurie tarpusavyje susiję giminystės ryšiais, sudarė 13,30 proc. visų Tarnybos darbuotojų (977). Darbuotojų, tarpusavyje susijusių giminystės ryšiais, susijusių tiesioginiu pavaldumu, nebuvo. Didžioji dalis darbuotojų privačių interesų deklaracijose yra deklaravę fizinius asmenis, dėl kurių gali kilti privačių interesų konfliktas.

Drausmė ir tarnybiniai patikrinimai

2022 metais Tarnyboje atlikti patikrinimai tarnybos vietose – per vertinamąjį laikotarpį, vykdant drausmės pažeidimų prevenciją, Tarnybos VTKPS patikrino 8 Tarnybos saugomus svarbius valstybės objektus ir 2 užsieniečių, neteisėtai kirtusių valstybės sieną, apgyvendinimo vietas. Nustatyta smulkių pažeidimų, kurie buvo pašalinti po pateiktų siūlymų.

2022 metais Tarnyboje atlikta 20 tarnybinių patikrinimų dėl pareigūnų veiksmų. Tarnybinių patikrinimų dėl karjeros valstybės tarnautojų veiksmų neatlikta, palyginimui, 2021 m. buvo atlikti 9 tarnybiniai patikrinimai. 3 tarnybiniai patikrinimai atlikti pagal darbo sutartį dirbantiems darbuotojams. Iš viso Tarnyboje per 2022 metus atlikti 23 tarnybiniai patikrinimai.

Tarnybiniai patikrinimai atlikti dėl tokių tarnybinių, drausmės nusižengimų:

1. Dėl pareigūno vardą žeminančių veikų atlikti 6 tarnybiniai patikrinimai.

1 tarnybinis patikrinimas buvo atliktas dėl to, kad pareigūnas 2021 m. ne tarnybos metu sumušė žmogų, dėl jo veiksmų policijoje atliktas ikiteisminis tyrimas pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 138 str. 2 d. 8 p. dėl nesunkaus sveikatos sutrikdymo iš chuliganiškų paskatų. Pareigūnas su įtarimais sutiko, kaltu prisipažino. Ikiteisminis tyrimas nutrauktas pareigūnui susitaikius su nukentėjusiais.

1 tarnybinis patikrinimas atliktas dėl pareigūno vardo pažeminimo, kai pareigūnas ne tarnybos metu, būdamas neblaivus, viešoje vietoje šaudė į orą iš teisėtai įsigyto ginklo. Dėl tokių pareigūno veiksmų policijoje buvo pradėta administracinė teiseną ir skirta nuobauda.

4 tarnybiniai patikrinimai atlikti dėl transporto priemonių vairavimo apsvaigus nuo alkoholio. Visais atvejais pareigūnai, ne tarnybos metu vairavę asmenines transporto priemones, buvo patikrinti policijos pareigūnų ir nustatytas Tarnybos pareigūnų neblaivumas.

Visais atvejais už pareigūno vardo pažeminimą visi pareigūnai atleisti iš tarnybos.

2. Dėl tarnybinio pažymėjimo praradimo atlikti 4 tarnybiniai patikrinimai.

1 tarnybinis patikrinimas atliktas dėl to, kad pareigūnas tarnybinių pažymėjimą prarado jūroje, vykdydamas patruliavimą apsaugos kateriu, kai pažymėjimo ir tarnybinio ženklo dėklo grandinė, užsikabinusi už gelbėjimosi liemenės, nutrūko ir pažymėjimas su tarnybiniu ženklu nuskendo jūroje. Pareigūnui tarnybinė nuobauda neskirta nesant pareigūno kaltos veikos.

1 tarnybinis pažymėjimas prarastas, kai pareigūno namuose tarnybinis pažymėjimas galimai buvo pavogtas. Tarnybinių pažymėjimą galimai pavogė patėvis (buvęs pareigūnas), su kuriuo vyksta konfliktinės situacijos. Patėvis, norėdamas pakenkti pareigūnei ir žinodamas, kad pažymėjimo praradimas gali sukelti neigiamas pasekmes Tarnyboje, galimai pavogė pareigūnės tarnybinių pažymėjimą. Dėl šio įvykio pareigūnė kreipėsi į policijos komisariatą, surašė pareiškimą ir ėmėsi kitų būtinų veiksmų, kad neįvyktų neigiamų pasekmių. Pareigūnės veiksmuose nenustatyta tyčia ar neatsargumas, todėl pareigūnei tarnybinė nuobauda neskirta.

Kitu atveju, pareigūnas, praradęs tarnybinių pažymėjimą, įtarė, kad pažymėjimas galėjo būti pavogtas sporto centre. Dėl šio įvykio Tarnybos pareigūnas kreipėsi į policiją bei ėmėsi kitų būtinų

veiksmų, kad pažymėjimo praradimas nesukeltų neigiamų pasekmių, todėl pareigūnui tarnybinė nuobauda neskirta.

Už tarnybinio pažymėjimo praradimą vienam pareigūnui skirta tarnybinė nuobauda – pastaba. Tyrimo metu nustatyta, kad pareigūnas neužtikrino tarnybinio pažymėjimo tinkamo saugojimo ir laikymo bei prarasdamas jį sudarė galimybę kitiems asmenims neteisėtai pasinaudoti jam priklausančiu tarnybiniu pažymėjimu.

3. Dėl neatvykimo į tarnybą ar darbą atlikti 5 tarnybiniai patikrinimai.

3 tarnybiniai patikrinimai atlikti dėl tarnybos darbuotojų, kurie dirba pagal darbo sutartis, iš kurių dviem atvejais nustatyta, kad neatvykimo į darbą priežastys yra pateisinamos, ir vienu atveju nustatyta, kad darbuotoja į darbą neatvyko be pateisinamos priežasties, su šia darbuotoja nutraukta darbo sutartis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 58 str. 1 d. pagrindais.

2 tarnybiniai patikrinimai atlikti dėl pareigūnų veiksmų, kai pareigūnai neatvyko į tarnybą. Atsižvelgiant į tarnybinio nusižengimo padarymo aplinkybes, kaltės formą ir pasekmes, vienam pareigūnui skirta tarnybinė nuobauda – pastaba, kitam pareigūnui skirta tarnybinė nuobauda – griežtas papeikimas.

4. Dėl apgadinto turto vairuojant tarnybinę transporto priemonę atlikti 2 tarnybiniai patikrinimai, tačiau pareigūnams tarnybinės nuobaudos neskirtos nesant tyčios pareigūnų veiksmuose.

Vienu atveju, pareigūnas, vairuodamas transporto priemonę, prarado sąmonę ir atsitrenkė į atitvarus. Atlikus tarnybinį patikrinimą, buvo siūloma organizuoti pareigūno siuntimą į Medicinos centro Centrinės medicinos ekspertizės komisiją atlikti specializuotąją medicininę ekspertizę.

Kitu atveju, vairuojant konvojaus sunkvežimį kalėjimo teritorijoje, kuri nepritaikyta didelių gabaritų automobiliams, važiuojant atbuline eiga, atsiremta į metalinius vartus. Nustatyta, kad įvykis yra draudiminis ir pasiūlyta kreiptis į draudimo bendrovę.

5. Dėl patirtų traumų vykdant tarnybines funkcijas atliktas 1 tarnybinis patikrinimas. Tarnybinis patikrinimas buvo atliekamas dėl keturių pareigūnų, kurie konvojavimo metu su tarnybine transporto priemone pateko į eismo įvykį ir patyrė sužalojimus. Tarnybinio patikrinimo metu nustatyta, kad pareigūnai buvo sužaloti atliekant tarnybines pareigas, tačiau jų sužalojimai nebuvo susiję su padidėjusiu pavojumi ar padidėjusia rizika sveikatai ar gyvybei.

2021 m. iš viso buvo atlikta 18 tarnybinių patikrinimų, 2022 m. – 23 tarnybiniai patikrinimai (5-iais tarnybiniais patikrinimais daugiau). 2021 m. buvo atlikti 2 tarnybiniai patikrinimai dėl pareigūno vardo pažeminimo požymių, iš kurių tik 1 pasitvirtino, todėl 2021 m. tik vienas pareigūnas buvo atleistas iš tarnybos už pareigūno vardo pažeminimą, tuo tarpu 2022 m. už pareigūno vardo pažeminimą atleisti

6 pareigūnai. Atkreiptinas dėmesys, kad 2021 m. nebuvo nė vieno atvejo, kai buvo nustatyta, kad pareigūnai vairavo transporto priemones būdami neblaivūs, o 2022 m. tokių atvejų buvo 4. 2022 metais matomas žymus padaugėjimas tarnybinių patikrinimų, atliekamų dėl tarnybinio pažymėjimo praradimo, tai yra 4 tarnybiniai patikrinimai, kai 2021 m. metais dėl tokių aplinkybių tarnybinių patikrinimų atlikta nebuvo.

Tarnyboje vykdomos kitos drausmės ir pažeidimų kontrolės priemonės (įeigos kontrolės duomenų analizė, saugomuose objektuose esančių vaizdo kamerų įrašų analizė, vieningų pajėgų valdymo analizė, videoregistratorių įrašų analizė, tarnybinių automobilių kuro kontrolės sistemos analizė, prevenciniai pokalbiai su darbuotojais ir kt.).

Skundų pranešimų analizė

Tarnybos interneto svetainėje www.vstarnyba.lrv.lt sukurtame skyriuje „Korupcijos prevencija“ paskelbtas Tarnybos pasitikėjimo telefono numeris ir elektroninio pašto adresas pranešimams apie pažeidimus Tarnyboje. Taip pat sudaryta galimybė pateikti informaciją apie Vidaus reikalų ministerijos ar jai pavaldžių įstaigų tarnautojų korupcinio elgesio atvejus.

Tarnybos vado 2018 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. 47V-347 patvirtintas Informacijos apie korupcijos atvejus ir pažeidimus, gautos Tarnyboje, registravimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas. Tarnybos vado 2019 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. 47V-935 patvirtintas Informacijos apie pažeidimus Tarnyboje teikimo ir tvarkymo aprašas. 2022 m. pranešimų apie korupcijos atvejus ar pažeidimus negauta.

Tarnyboje veikia pasitikėjimo telefonas (su pokalbio įrašymo funkcija ir autoatsakikliu) ir el. paštas, kuriuo visi asmenys gali anonimiškai pranešti apie korupcijos atvejus Tarnyboje. Tarnyboje 2022 m. pasitikėjimo telefonu negauta nė vieno pranešimo apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas bei kitus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus.

Konvojuojamųjų skundai

Tarnyboje 2022 m. gauti 7 suimtujų, nuteistųjų skundai / raštai dėl konvojavimo sąlygų ir netinkamų pareigūnų veiksmų konvojuojant suimtuosius, nuteistuosius. Tarnybos Štabo Veiklos ir operacijų organizavimo skyriuje pagal kompetenciją šie skundai, raštai buvo išnagrinėti. Informacija apie nagrinėjimo rezultatus buvo pateikta pareiškėjams. Palyginimui, 2021 m. gauta 13, o 2020 m. – 18 suimtujų, nuteistųjų skundų / raštų dėl konvojavimo sąlygų ir netinkamų pareigūnų veiksmų konvojuojant suimtuosius, nuteistuosius.

Metai	Konvojuojamųjų skaičius	Konvojuojamųjų kaita procentais	Gautų skundų skaičius	Gautų skundų kaita procentais
2020	18 519		18	
2021	15 262	18 % sumažėjimas	13	27 % sumažėjimas
2022	19 139	20 % padidėjimas	7	46 % sumažėjimas

2020 m. Tarnybos pareigūnai pervežė 18 519 suimtųjų, nuteistųjų, o skundai dėl galimai Tarnybos pareigūnų neteisėtų veiksmų gauti tik iš 18 pervežtų suimtųjų, nuteistųjų, kas sudaro tik 0,09 proc. visų pervežtų asmenų. Per 2022 m., lyginant su 2021 m., žymiai sumažėjo gautų skundų (46 proc. mažiau), kai pervežtų nuteistųjų, suimtųjų padaugėjo (20 proc.). 2022 m. Tarnybos pareigūnų neteisėtų veiksmų nenustatyta. Manytina, kad skundų sumažėjimas, padidėjus konvojuojamųjų skaičiui, sietinas su tikslinga Tarnybos veikla, nukreipta didinti pareigūnų profesionalumą (kompetenciją).

Tarnybos VTKPS viršininkas

Andrius Verkauskas